

Rationella tal | DIAGNOS RD3

Taluppfattning av decimaltal, multiplikation och division

Diagnosen omfattar sex uppgifter där eleven ges möjlighet att visa att hon har god taluppfattning när det gäller multiplikation och division av enkla tal i decimalform.

Uppgifterna behandlar följande innehåll:

- 1–2** Multiplikation av ett tal i decimalform med ett naturligt tal
- 3** Multiplikation av ett tal i decimalform med ett tiotal eller hundratal
- 4–5** Division av ett tal i decimalform med ett naturligt tal, delningsdivision.
- 6** Division med ett tal i decimalform, innehållsdivision.

Genomförande

Här gäller det att tänka efter vad uppgifterna innebär. Det gäller dels att hålla reda på positionernas betydelse, dels att använda räknelagar och räkneregler på ett bra sätt. Tala därför om för eleverna att uppgifterna är enklare än de ser ut och att det snarare gäller att tänka än att räkna. Uppmuntra eleverna att hellre försöka svara än hoppa över en uppgift även om de är tveksamma. Tala också om att det finns olika tecken för division och att här används tecknet $/$.

För elever som har en grundläggande taluppfattning av decimaltal tar det 4–5 minuter att genomföra diagnosen. Elever som använder betydligt längre tid saknar i allmänhet tillräckliga kunskaper för att lösa den här typen av uppgifter. Det kan därför vara lämpligt att avbryta diagnosen efter cirka 10 minuter. Skriv i resultatblanketten ett X om uppgiften är korrekt löst, 0 om den är felaktigt löst och sätt ett streck (–) om uppgiften är överhoppad.

Uppföljning

För att få underlag för en uppföljning av diagnosen kan du studera den ifyllda resultatblanketten. Där kan man se om det bara är enstaka elever som gjort fel på en uppgift eller om det är många elever. Detta kan ha stor betydelse för planering och genomförande av uppföljningen såväl på individnivå som på gruppnivå. Vid planeringen kan du använda dig av det strukturschema som gäller för området/delområdet. Här kan man se vilka förkunskaper som krävs för diagnosen i fråga och var bristerna kan ha sin grund. Dessutom utgör AG6, AG7 och AG8 förkunskaper till denna diagnos. Elever som till exempel inte behärskar tiotalsovergångar får sannolikt problem med tiondelsovergångar på den här diagnosen.

Uppmärksamma speciellt uppgift 6 som kräver kunskaper om innehållsdivision. Exempelvis handlar uppgift 6a om hur många halva som (hur många gånger 0,5) ryms i 1. Uppgift 6b handlar om hur många gånger 2 (tiondelar) ryms i 8 (tiondelar).

Facit

1a	0,6	1b	1,5	1c	0,12
2a	4,48	2b	1,25	2c	6,18
3a	6	3b	7	3c	20
4a	0,4	4b	2,4	4c	0,11
5a	0,2	5b	0,04	5c	1,08
6a	2	6b	50	6c	2